

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

NR. 83 / IULIE 2018

83

Autismul virtual și efectele sale asupra evoluției copilului

| de DENISA DRAGOSLAV

Modalități de evitare a educației violente și a traumelor psihice pentru copii
prin utilizarea de către părinți a metodei „Educați așa!”

| de TITIANA-CARMEN IONIȚĂ

Efectele fenomenului de bullying asupra dezvoltării personalității copilului

| de DANA VOINEA

Cultivarea și dezvoltarea inteligenței emoționale la copiii de vârstă școlară
mică

| de LAURA-DOINA BALAN

Integrarea în școala de masă a copilului cu TSA – 10 sfaturi simple pentru tot
atâtea situații complicate

| de CAMELIA TIMOFTE

Exploatarea didactică media în ora de limba franceză

| de DANA ARUȘTEI

Despre studiul ecuațiilor

| de MARINELA SULIMAN

Exemplu de proiect eTwinning: Let's do compost!

| de ANAMARIA CORINA GOLUMBEANU

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

dr. Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea
Profesorilor)

dr. Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

dr. Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (Institutul de Științe ale Educației)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea
Personalului Didactic)

dr. Ema FÂCIU (Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău, Școala doctorală; Casa
Corpului Didactic "Grigore Tăbăcaru" Bacău)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

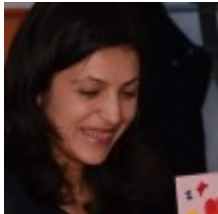
PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Autismul virtual și efectele sale asupra evoluției copilului

De **Denisa Dragoslav**

Gradinita cu Program Prelungit Bobocei din Micro III, Buzau (Buzău)

Autismul virtual este una dintre enigmaticele care, de ceva timp, au devenit fie marea provocare, fie marea necunoscută, dar, în același timp, și marea problemă a numeroși părinți, educatori sau chiar specialiști în domeniul serviciilor psihopedagogice. Experiența practică a identificat o categorie aparte de copii, care prezintă dificultăți de comunicare și relaționare cu cei din jur, instabilitate emoțională, întârziere în dezvoltarea limbajului, lipsa jocului și, mai ales, a jocului social, de rol în care copilul se prefacă că este ceva sau face ceva. Termenul a fost inventat de un psiholog clinician român, care a creionat și diferențele între copiii cu autism „clasic” și copiii autizați prin expunerea la televizor, calculator, telefon, tabletă – cu toate că, aparent, toate evaluările și testele psihologice inițiale confirmă același diagnostic în ambele cazuri.

În societatea actuală, mijloacele tehnologice joacă un rol crucial în viața socială, devenind de-a lungul timpului, o putere crescândă și indispensabilă, cu un impact foarte puternic asupra traiului zilnic pentru fiecare individ.

Calculatorul, televizorul, telefonul influențează viața noastră din ce în ce mai intens. Ele se află peste tot acum: la birou, la domiciliu, în gări, în bănci, în școli, în spitale, în parcurile de distracții. Potențialul internetului de a informa, educa, distra și de a se constitui ca suport pentru organizarea și desfășurarea afacerilor la scară globală este considerabil.

Tot mai multe studii, articole, cercetări, dar și simple observații empirice, ne obligă să fim atenți la acest fenomen pe care impactul noilor tehnologii și accesul nedozat îl au asupra dezvoltării copiilor noștri. Privitul la televizor, navigarea folosind internetul sau jocul pe calculator fac parte, în ziua de astăzi, din rutina zilnică a unei familii obișnuite. Majoritatea copiilor fac cunoștință cu acestea cu mult înainte de a merge la școală, petrecându-și multe ore cu astfel de activități, în detrimentul altora.

Expunerea îndelungată și sistematică la calculator, televizor, tabletă are un efect copleșitor asupra minții umane și asupra întregului sistem de viață a omului contemporan. Dacă părintele nu sesizează sau nu-l dezvăță pe copil de astfel de obiceiuri este foarte posibil ca cel mic să întâmpine dificultăți de dezvoltare a limbajului, să aibă tulburări de comportament, într-un cuvânt să dezvolte probleme ce țin de o formă de autism intitulată de specialiști autismul virtual.

Termenul „autismul virtual” a fost inventat de un psiholog clinician român.

„L-am numit autism pentru că are simptomele specifice copiilor cu autism, simptome perfect identice. Este aproape imposibil să faci diagnosticul diferențiat dacă are sau nu are autism virtual sau autism clasic pentru că simptomele sunt perfect la fel. Simptomele autismului sunt lipsa reciprocității sociale, lipsa contactului vizual, lipsa dezvoltării limbajului, lipsa jocului și mai ales a jocului social, de rol în care copilul se prefacă că este ceva sau că face ceva și jocurile stereotipe și repetitive” (Marius Zamfir).

În cazul autismului clasic, dacă procesul terapeutic începe precoce (la 2-3 ani), recuperarea se realizează în timp – aproximativ 2-4 ani sau chiar toată viața, cu program de terapie individuală de minim 6-8 ore/zi și procent de integrare în învățământul de masă puțin peste 50%. În multe cazuri, cu toate aceste intervenții intensive, copii vor mai prezenta anumite sechele pentru toată viața.

În cazul copiilor autizați de privitul excesiv la TV, recuperarea se realizează în aproximativ 6-18 luni, cu program de terapie individuală de minim 2-4 ore/zi și cu procent de integrare în învățământul de masă peste 90%.

Problemele de învățare ale unui „copil autizat” se concentrează pe următoarele aspecte:

- Slaba capacitate de a asculta, de a înțelege și a-și aminti lecția prezentată.
- Abilitate scăzută de reflectare coerentă în vorbire și în scris a faptelor și ideilor.
- Dificultatea de a înțelege fraze mai lungi sau structuri gramaticale mai complexe.
- Tendința de a comunica prin gesturi odată cu cuvintele sau în locul acestora.
- Scăderea cunoștințelor de vocabular sub nivelul clasei din care face parte.
- Înțelegerea nesigură și confuză a lecturii.
- Dificultatea de a trece de la limbajul colocvial la forma scrisă,
- Performanțe scăzute în planificarea, succesiunea și organizarea ideilor, clasificarea, înțelegerea raporturilor de tip cauză- efect, raționament matematic.

Pentru a contracara efectele autismului virtual trebuie identificate modalități prin care să se limiteze timpul petrecut de copil în fața televizorului, tabletei, calculatorului accentul punându-se pe următoarele acțiuni:

- Eliminarea oricărui gadget din contactul vizual al copilului.
- Oferirea de recompense atunci când copilul a respectat programul zilnic.
- Construirea în casă a unei „Cutii a secretelor” care să cuprindă lucruri interesante, ce pot fi folosite atunci când copilul se plictisește și își dorește să se joace pe tabletă. Astfel atenția va fi îndreptată către ceva nou.
- Televizorul și calculatorul va fi închis pe durata efectuării temelor.
- Emisiunile, jocurile pe calculator vor fi alese cu discernământ.
- Activitățile fizice, plimbările vor căpăta o mare însemnătate.

Activitățile fizice au un mare impact în dezvoltarea emoțională a copilului. Sănătatea emoțională este foarte importantă pentru dezvoltarea copilului și poate fi stimulată din plin prin mișcare. Cu ajutorul sportului, copilul crește împlinit fizic, psihic și emoțional. Sportul stimulează interacțiunile. Va învăța să fie răbdător cu ceilalți, să își aștepte rândul, să fie responsabil, să aibă respect pentru ceilalți, să fie ascultător, să îndeplinească sarcinile, să se descurce în situații neprevăzute, să se adapteze mai ușor. Și, nu în ultimul rând, își va face prieteni de aceeași vârstă și cu pasiuni asemănătoare.

Bibliografie:

- Bruin de Colette.(2008). Give Me 5.Iași: Editura Fides
- Gheorghe, Virgiliu.(2005).Efectele televiziunii asupra minții umane.București: Editura Evanghelistos Fundația Tradiția Românească
- Zager, Dianne, Cihak, David.(2017).Autism Spectrum Disorders.New York: Editura Roulledge.

Modalități de evitare a educației violente și a traumelor psihice pentru copii prin utilizarea de către părinți a metodei „Educați așa!”

De **Titiana-Carmen Ioniță**

Scoala Gimnaziala Nr.1, Namoloasa (Galați)

Aducându-și copiii la școală, unii părinți uită de importanța implicării lor în educația acestora plasând cu nonșalanță responsabilitatea cadrelor didactice. Prinși în zbuciumul zilnic, preocupați de asigurarea nevoilor materiale, părinții abandonează educația și formarea copiilor, rezumându-se doar la cele câteva ore pe care aceștia le petrec în compania personalului didactic și auxiliar din mediul școlar. Acasă, copiii sunt lăsați în fața televizoarelor, uneori ore în șir și fără o selecționare a emisiunilor asupra cărora aceștia se opresc, fără ca părinții să realizeze cât de nocivă poate fi aceasta pentru sănătatea fizică, dar mai ales cea mentală.

Nu de puține ori, în cadrul discuțiilor cu părinții, de-a lungul celor peste 18 ani de experiență ca educatoare și ca învățătoare, am auzit expresia „Nu știu ce să mă mai fac cu el (ea)!”.

În viața de zi cu zi și pe toate meridianele globului, agresivitatea este frecvent folosită, luând, uneori, forme deosebit de grave, producând copiilor leziuni corporale și chiar decesul. Este însă foarte important să fim deschiși, să fim conștienți de faptul că toți părinții au nevoie de sfaturi și sprijin, iar când acestea vin din

partea unor specialiști (psihologi, consilieri școlari și chiar cadre didactice) trebuie să ascultăm cu atenție și să încercăm să aflăm cât mai multe informații.

E limpede că „meseria de părinte” este cea mai dificilă, însă fiind o meserie ea se poate învăța, iar ca oricare alta și aici există reguli și „secrete” ce pot fi aplicate. Din păcate, mulți părinți au uitat că familia reprezintă „nucleul societății”, că ea este responsabilă de formarea viitorilor cetățeni, că ceea ce cred părinții despre viață și împlinirea ei va determina felul în care își vor crește copiii.

Relația cu copiii se caracterizează printr-un schimb de experiență: părinții influențează copiii și invers. Educarea copiilor poate fi o plăcere, dar poate fi și dificilă. Părinții consideră în general educația ca fiind dificilă atunci când copilul prezintă un comportament care pentru ei este inacceptabil, supărător sau atunci când copilul nu ascultă de observația pe care părintele o face. Astfel, părinții se supără, se simt neputincioși și nu toți se dovedesc la fel de pricepuți în ceea ce privește educația copiilor lor. Unii lasă educația pe seama bunicilor, din diferite motive, alții își sufocă copiii cu reguli și regulamente.

Programul de educație al părinților pe baza metodei „EDUCAȚI AȘA!” a fost inițiat în anul 1998, fiind derulat de Fundația Copiilor Noștri, prima organizație care a abordat într-un mod unitar și sistemic tema educației părinților ca modalitate de sporire a bunăstării copilului în familie, utilizând această metodă.

Cursul este „un mod de informare educațională preventivă și de sprijin acordat părinților” și a vizat următoarele obiective cadru (obiective regăsite în „Suportul de curs pentru specialiști care lucrează în domeniul educației părinților”):

- realizarea unei bune relații între părinte și copil, deoarece aceasta este condiția dezvoltării sănatoase și armonioase a copilului;
- prevenirea unor probleme grave de educație (prin aceasta putând spune că prevenirea poate însemna chiar și consultarea unui specialist – psiholog – dacă este nevoie atunci când relația părinte-copil este compromisă);
- prevenirea unor probleme în comportamentul copilului și a spiralei negative pe care o determină acestea (comportamentul negativ al copilului, reacția negativă a părintelui, comportament și mai negativ al copilului – respingerea mai profundă a părintelui etc.).

Premisa cursului este: părinții sunt cei care influențează comportamentul copiilor lor, copii ce se deosebesc mult între ei. Unii au un temperament mai energic și necesită mai multă atenție – copiii obraznici, alții sunt liniștiți și calmi – copiii ușor de crescut. Există, de asemenea, diferențe între situațiile părinților care își educă copiii. Unii au diverse greutăți (locuința prea mică, probleme financiare, lipsa sprijinului unui partener, obligația de a avea grijă de alți membri ai familiei lor, probleme de sănătate, etc.), educația copilului/copiilor devinind o problemă dificilă în astfel de cazuri. Abilitățile pe care le dobândesc cursanții pot fi însă folosite și în cazul unor condiții dificile. Aceste abilități se împart în două categorii: abilități pozitive– „Aprecierea și acordarea atenției” sau abilități grupate sub denumirea „Stabilirea limitelor”.

Rolul părinților este foarte important, aceștia putând influența comportamentul copiilor lor astfel:

- reacționând pozitiv la comportament pozitiv;
- fiind categoric ori de câte ori copilul face un lucru care nu este acceptabil. Părinții pot și să interzică un asemenea comportament, dar este o diferență între cazul în care dvs. interziceți ceva copilului și cazul în care copilul și-l interzice chiar el însuși.

Familia își pune amprenta asupra comportamentului copilului prin condițiile economice și materiale, hrană, locuință, influențe culturale, integrare socială. Sunt și factori care contribuie la dezvoltarea unui comportament agresiv: violența din familie, știut fiind faptul că violența naște violență, climatul afectiv nefavorabil, lipsa de respect față de copii, ceea ce le crează un complex de inferioritate, nesupravegherea copiilor de către părinți, copii abuzați de părinți sau familiile dezorganizate.

Cei "7 ani de acasă" au o mare influență asupra modului de comportare și de relaționare al copilului. Dacă în familie nu există armonie și comunicare între membrii, dacă domină o atmosferă încărcată, relații încordate, violență, copiii ajung să aibă tulburări de comportament. Aceștia suferă carențe afective și din cauza faptului că stau mult timp singuri, părinții fiind ocupați, iar când vin acasă nu au timp sau răbdare să stea de vorbă cu copiii. O formă de agresiune este deci și lipsa interesului față de copil. Alături de carența afectivă este frecventă și carența educativă care se manifestă în medii defavorizate și care sunt surse de agresivitate.

La polul opus, dar la fel de dăunătoare este și severitatea exagerată și părinții supraprotectori. Din prima categorie fac parte părinții ce pretind de la copii mai mult decât sunt aceștia capabili, exigență ce provoacă elevilor irascibilitate și agresivitate în raport cu sarcinile școlare, deoarece acasă, fiind ținut din scurt, refulează la școală. Din a doua categorie fac parte părinții care manifestă o dragoste exagerată, sunt supraprotectori. Copilului i se permite să facă orice, astfel că în mediul școlar nu se poate adapta sarcinilor date, regulilor, disciplinei, autorității.

Părinții sunt pentru copii adevărate modele de conduită, pe care aceștia le preiau prin imitație și învățare, acționând conform modelului oferit, căci puterea exemplului e mare. Poți să-i oferi copilului un munte de norme de conduită, convingerea o va da tot modelul (copiii crescuți în critici învață să condamne; copiii crescuți în toleranță învață să fie răbdători).

În programul "Educați așa!" există printre altele și întrebarea: cum pot părinții influența comportamentul copilului în așa fel încât ei să nu aibă nici o problemă? Nu este indicat să se instituie un stil autoritar de educație. Copiii nu trebuie să tremure pentru ca educația să aibă efect. Este vorba de preîntâmpinarea simplelor încălcări ale regulilor care ar putea cauza probleme de comportament și probleme de educație. Acest curs oferă părinților mai multă siguranță și încredere în situațiile când laudă sau recompensează copilul pentru ce a făcut bun și când îi atrag atenția că face ceva inacceptabil. Părinții care sunt siguri de sine și au o încredere mai mare în ei, oferă copiilor de asemenea mai multă siguranță și încredere, acest lucru fiind util în educarea copiilor.

Cadrul teoretic al metodei "Educați așa!" este conceput conform teoriei învățării sociale și se bazează pe comportamentul învățat de copil, acesta dezvoltându-se și un întreg repertoriu de

comportamente. Această teorie de învățare pornește de la ideea că fiecare copil simte nevoia de a i se acorda atenție, respectiv atenție individuală. Atenția acordată întărește procesul de însușire a comportamentului pozitiv. A ignora înseamnă a nu acorda atenție unui comportament neadecvat și ca urmare acesta "se stinge". Nu i se va acorda copilului atenție (pozitivă) atunci când el încearcă să atragă atenția cu un comportament neplăcut.

Folosirea materialelor auxiliare, aferente acestui curs, a filmelor ("Aprecierii și acordarea atenției", "Stabilirea limitelor", "Izolarea și pedepsirea"), dar și a exercițiilor ("Cum să ne lăudăm copiii", "Fierbinte-rece", "Semaforul", "Cum să spunem nu", "Exerciții de izolare", "Ce aș face eu?"), conduce la îmbunătățirea sau chiar modificarea comportamentului părinților față de copii.

Fixarea comportamentului unui copil se realizează acordându-i acestuia atenție pozitivă (oferirea de recompense, laude) sau atenție negativă (manifestată sub forma certurilor și a muștrărilor). Întotdeauna recompensele îl stimulează pe copil să repete prestația respectivă. Unii copii preferă atenția negativă în defavoarea indifferenței părinților. Comportamentul nedorit al copilului poate fi eliminat prin neacordarea de atenție, însă acest fapt are efectul așteptat dacă acesta este combinat cu recompensarea comportamentului dorit. Un aspect de care orice părinte trebuie să țină cont este că toate comportamentele copiilor pot fi "înăbușite" dacă sunt ignorate, chiar și cele pozitive dorite. Cu alte cuvinte, dacă atunci când copiii prezintă un comportament dorit și acceptat și nu sunt consecvent laudați sau recompensați există o mare șansă ca acel comportament să fie înăbușit și copilul să adopte apoi un comportament negativ. Astfel, într-o manieră sau alta el știe să capteze atenția părinților.

Recompensele și pedepsele sunt procedee pe care părinții le adoptă des în educația copiilor. Problema este că foarte mulți dintre aceștia nu folosesc aceste procedee sistematic sau consecvent sau pun prea mare accent pe influența comportamentului negativ. Sunt părinți care adoptă astfel de procedee într-un moment nepotrivit, ignoră comportamentul dorit sau recompensează comportamentul nedorit cu un zâmbet. Dacă se pune accentul pe comportamentul negativ, atunci pot apărea urmări ca:

- efectul tratamentului pedagogic lasă de dorit (recompensarea și laudarea comportamentului dorit /acceptabil are un efect mai bun decât criticarea și pedepsirea comportamentului nedorit/inadmisibil);
- imaginea față de sine a copilului este influențată negativ.

Exemplu:

"Tata nu vrea să îl lase pe Andrei (doi ani) să se joace cu acvariul cu pești pentru că este periculos. Copilul insistă. Mama, "bună", în loc să fie fermă și pe aceeași poziție cu tatăl, îl lasă pe copil, ba mai și pledează pe lângă soț ca să cedeze. Prima greșală. Soțul cedează. Altă greșală. Peste câteva zile, Andrei trebuie să iasă cu tata în oraș, cu mașina. Tata încearcă să îl așeze în scaun și să i lege centura. Andrei nu vrea. Tatăl insistă, iar copilul începe să plângă. Acesta, fiind în întârziere și neputând să îl lase pe Andrei singur în casă, îl leagă în scaunul cu forță, îi explică că altfel nu se poate, "nu ar pleca mașina" și conduce atent "cu un ochi la copilul" care se foiește în scaun și urlă pentru că nu suportă ca tatăl să-i impună ceva, iar mama nu e prin preajmă să îl "susțină." După ce conduce în stres tata ajunge la destinație, unde îl așteaptă mama care, fără nici un alt comentariu, fără să întrebe ce s a

întâmplat, îl ia pe micuț în brațe și începe să îl aline. După greșeala din ajun, când a subestimat autoritatea tatălui, acum ar fi avut o bună ocazie să repare ceva, dar, în loc să-i spună, „îmi pare rău că ai plâns, dar tata a avut dreptate. Chiar dacă nu-ți place, în mașină toată lumea poartă centura de siguranță, altfel mașina nu pornește. Data viitoare, dacă refuzi și faci scandal, rămâi acasă. Preferă însă să-l aline, de parcă tata ar fi vinovat. Mama a comis a doua greșală. Andrei învață că plânsul o face pe mamă să cedeze, iar mama în face pe tata să cedeze și așa se pune în mișcare lanțul slăbiciunilor.”

Acest exemplu întărește cele expuse anterior. Dacă tratezi pedepsele și recompensele cu inconsecvență și în mod contradictoriu, atunci toate acestea vor duce la confuzia sau încăpățănarea copilului și bineînțeles la neînțelegerea regulilor și limitelor.

Vizionând filmulețul „Aprecierii și acordarea atenției”, desprindem următoarea idee: acordarea atenției este extrem de importantă. Procedând astfel atunci când copilul se comportă bine, stimulăm repetarea mai des a acestui comportament (exemple: lăudându-l, mângâindu-l pe cap, făcându-i cu ochiul, arătându-i interes sau bătându-l pe umăr). Unii părinți le acordă atenție copiilor – fără să vrea – chiar atunci când aceștia manifestă un comportament inacceptabil. Dacă le ținem predici sau dacă începem o discuție despre acel comportament („ți-am spus de atâtea ori să...”.) înseamnă că le acordăm atenție negativă. Astfel copilul va ajunge să repete și mai des acel comportament nedorit.

Din exercițiul „fierbinte- rece” trebuie să învățăm că „îndrumarea pozitivă” este mai plăcută și că te ajută să îți atingi mai repede scopul decât „îndrumarea negativă”. La fel se întâmplă și în relația părinte – copil. Lăudându-l și acordându-i atenție copilului aveți mai mult succes decât certându-l și pedepsindu-l. Îndrumându-l în mod pozitiv, copilul capătă o mai mare încredere în sine. Dacă îl îndrumați în mod negativ, încrederea lui în sine se diminuează. Există mai multe modalități eficiente de a reacționa atunci când copiii nu ascultă (modalități de stabilire a limitelor). Una dintre acestea este ca părinții să spună „nu” sau să stabilească interdicții. Important este să fie consecvenți.

Majoritatea părinților consideră că acest lucru este prea dificil („Nu merge în cazul copilului meu, doar am încercat de atâtea ori”). Foarte importantă este, de asemenea, maniera în care aceștia reacționează. O altă modalitate de a reacționa la un comportament inacceptabil este ignorarea. Aceasta înseamnă că, de fapt, că părintele nu reacționează la purtarea copilului (privește în altă parte, nu-și întrerupeți activitatea, iese din cameră, „nu-aude” sau „copilul devine invizibil”). Ignorarea nu va da roade dacă părintele răsplătește copilul în vreun fel anume (dacă ignoră faptul că se uită la televizor, aceasta nu înseamnă că el se va uita mai puțin: dimpotrivă), însă trebuie evitată ignorarea comportamentelor periculoase.

O altă formă de pedeapsă este confiscarea unui lucru care îi place copilului (acesta joacă fotbal în cameră, iar mama îi ia mingea după ce l-a avertizat de câteva ori). În cazul acestei forme de pedeapsă este important:

- să o aplicați imediat după ce ați constatat fapta;
- pedeapsa să se potrivească cu fapta;
- să fiți consecvenți: faceți ce spuneți: spuneți ce faceți.

Se întâmplă de multe ori ca părinții să întâmpine destule probleme în relația cu copiii lor. Deși l-au avertizat de atâtea ori, i-au interzis sau l-au pedepsit, totuși copilul continuă să facă același lucru pe care știe că nu are voie să-l facă. În asemenea cazuri intervine izolarea, înlocuirea pedepselor corporale cu „izolarea” sau „confiscarea unui lucru care place copilului”, fiind de multe ori o soluție benefică în schimbarea unor comportamente ale acestuia.

Întăresc afirmația că un copil învață mai mult din recompense decât din pedepse. Modalitățile de evitare a pedepsei prin schimbarea situației sau prin aprecierea și răsplătirea comportamentului dorit, de exemplu: închiderea cutiei cu dulciuri, fixarea numărului de programe TV care pot fi vizionate, conduc la înlăturarea unui comportament inacceptabil al copilului.

O modalitate eficientă de a acorda atenție lucrurilor bune pe care le fac copiii este să li se promită o recompensă, însă în acest curs, când folosim cuvântul „recompensă”, ne referim la toate acele lucruri care îi fac plăcere copilului (exemple: să meargă la culcare cu o jumătate de oră mai târziu, să i se permită să vizioneze un anume program la televizor, să se joace cu părinții, să se plimbe cu bicicleta, să pescuiască, să le citească ceva părinților, bunătați, fructe, (mici) cadouri și eventual bani de buzunar).

Consider că metoda propusă de acest curs „deține” destule modalități de educare a copiilor cu probleme de comportament cu scopul evitării educației violente și a traumelor psihice în rândul acestora.

Bibliografie:

- Suportul de curs;
- Petrea, Irina, „Și tu poți fi Supernanny”, Editura Trei, 2007, București, p.132-132.

Efectele fenomenului de bullying asupra dezvoltării personalității copilului

De **Dana Voinea**

Grădinița cu Program Prelungit Bobocei din Micro III, Buzău (Buzău)

Pentru foarte mulți copii, interacțiunea cu alți copii, în locuri în care supervizarea din partea unui adult este mai redusă (în curtea școlii, pe terenul de sport, în pauze, în vestiare sau pe drumul spre casă), reprezintă o lecție de viață foarte dureroasă.

Toate aceste experiențe în care un copil este pus să facă anumite lucruri umilitoare pentru distracția altor copii, este hărțuit, etichetat, amenințat, depozat de anumite bunuri etc., își pun amprenta asupra modului în care el se va percepe pe sine și pe cei din jurul său.

Unii dintre acești copii vor alege să adopte și ei același

comportament, exploatându-i pe cei pe care îi percep că sunt „mai slabi” decât ei sau mai lipsiți de resurse (ex: nu au prieteni), alții rămân „ciuca bătăii de joc” pentru că le este frică să vorbească. Mai există și categoria copiilor care reușesc să își înfrunte frica și cer ajutorul unui adult.

Pentru că nu putem să né însoțim permanent copiii în toate locurile în care aceștia sunt nevoiți să meargă este foarte important să îi învățăm cum să facă față acestor situații. Toate exemplele date mai sus sunt circumscrise fenomenului de bullying. Potrivit literaturii de specialitate, comportamentul agresiv abuziv repetitiv (bullying) este una dintre formele specifice ale violenței școlare. Deși fenomenul de *bullying* – „comportamentul agresiv, abuziv, repetitiv” – este o problemă la nivel internațional, care poate conduce la grave consecințe atât pe termen scurt cât și pe termen lung, atât pentru agresor, victimă cât și pentru societate, totuși această formă de manifestare a agresivității în școală este prea puțin studiată în România, fiind o problemă insuficient conștientizată și, poate, un subiect incomod.

Prof. Dr. Dan Olweus, un profesor cercetător în psihologie din Norvegia este considerat pionier pe tema bullying-ului, pe baza a aproape 40 de ani de cercetare, implementare și evaluare a programelor de prevenire (Hazelden Foundation, 2016). Definiția sa afirmă:

„Un elev este agresat atunci când el/ea este expus, în mod repetat în timp, unor acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi.... O acțiune negativă este situația în care o persoană provoacă intenționat, sau intenționează să provoace, durere fizică sau disconfort unei alte persoane, prin contact fizic, cuvinte sau în alte moduri.”

Fenomenul „bullying” trebuie analizat dintr-o multiplă perspectivă: din interiorul sistemului educativ preuniversitar (perspectiva elevilor, consilierilor, profesorilor) și din exteriorul mediului educativ formal (perspectiva părinților). Pentru cei mai mulți dintre subiecți, violența este o problema individualizată, izolată și contextualizată, nicidecum un fenomen generalizat la nivelul întregului sistem. Prin compararea cu servicii similare din alte țări europene, cercetarea contribuie la crearea unei viziuni de ansamblu asupra modului de abordare a bullying-ului.

Pentru a atenua efectele acestui fenomen trebuie să mizăm atât în școală cât și în grădiniță pe implicarea consilierului școlar și realizarea unui program de intervenție personalizat, care va duce la reducerea frecvenței manifestărilor violente, victimizării și creșterea frecvenței comportamentelor prosociale. Această intervenție trebuie să vizeze și familia știut fiind faptul că o piedică în calea unei dezvoltări reușite a copilului o pot constitui părinții, care, preocupați exagerat de latura financiară a existenței, uită elementul esențial de care are nevoie orice copil – afectivitatea. Inconștient, unii copii sunt grav agresați de proprii părinți, care sunt de părere că doar banii pot echilibra lucrurile. Uită însă că foarte multe aspecte a căror repercusiune asupra creșterii și dezvoltării copilului sunt insignifiante, în realitate lasă cronic nesatisfăcute nevoile vitale ale acestuia. Pentru a se dezvolta armonios, copiii au nevoie de o relație foarte apropiată cu părinții și cu ceilalți membri ai familiei. Acest lucru nu înseamnă o supraprotecție din partea părinților ci crearea premiselor de a-și dezvolta independența, de a relaționa cu ceilalți copii, familia fiind doar un sprijin, un mediator între cele două părți – copil și mediul în care trăiește.

Colaborarea echilibrată între grădiniță/școală și familie, atunci când apare o problemă, este de natură să optimizeze demersurile făcute pentru atingerea scopului comun: diminuarea problemelor de orice natură care duc la probleme de adaptare școlară.

Bibliografie:

- Animus Association Foundation (2016). LISTEN! What children have to tell us about bullying and safety at school
- Baldry, A. C. (2003). Bullying in schools and exposure to domestic violence. Child Abuse and Neglect.

Cultivarea și dezvoltarea inteligenței emoționale la copiii de vârstă școlară mică

De **Laura-Doina Balan**

Liceul Teoretic Grigore Moisil, Timisoara (Timiș)

Articolul atrage atenția asupra importanței predării bazate pe atașament, având în vedere cultivarea și dezvoltarea abilităților specifice inteligenței emoționale în școală. Încearcă să transmită un mesaj motivațional, care să amintească profesorilor nevoia de a fi atenți nu numai la partea științifică, cognitivă a procesului educațional, ci și asupra elementelor care țin de domeniul afectiv, emoțional.

Conceptul de inteligență emoțională, notat prescurtat EQ, definește acele competențe și abilități emoționale și sociale, care asigură succesul și reușita în viață a oricărei persoane: identificarea, recunoașterea și denumirea emoțiilor, autoconștientizarea, gestionarea și controlul emoțiilor negative care produc stres, agitație, autocontrol-emoțional. O persoană inteligentă emoțional are următoarele calități: prietenoasă, sociabilă și deschisă în relațiile cu cei din jur, stăpână pe sine, cu un bun autocontrol emoțional, încrezătoare în forțele proprii, având o imagine și o stimă de sine corectă, nu se lasă ușor intimidată de anumite circumstanțe nefavorabile sau de anumite persoane, are capacitatea de a se exprima în public în mod liber și convingător, de cele mai multe ori manifestă spiritul de lider și dorința de a-și valorifica potențialul la maxim. Cu alte cuvinte, o persoană cu un EQ ridicat este un om echilibrat, stăpân pe sine și pe situație, cu o minte și un comportament sănătos.

Toate studiile efectuate recent au confirmat faptul că pentru a fi un om de succes nu este suficient să deții competențe cognitive, intelectuale la un nivel ridicat, ci trebuie să știi cum să valorifici aceste abilități. Una dintre cercetări făcea referire la 2 elevi aflați într-o situație de evaluare, unul cu un coeficient de inteligență mediu și un EQ ridicat și celălalt, cu un coeficient de inteligență ridicat, dar cu un EQ scăzut. S-a constatat faptul că elevul care deținea un nivel ridicat de EQ a obținut rezultate cu mult superioare față de celălalt, care din cauza faptului că nu știa cum

să gestioneze situația stresantă de testare, nu a reușit să-și pună în valoare abilitățile intelectuale.

Din cauza faptului că nu se insistă pe dezvoltarea acestor abilități atât de importante și vitale, în școli apar o multitudine de provocări: fenomenul de *bullying*, rezultate proaste la învățatură sau la testările naționale în ciuda potențialului intelectual existent, lipsa de încredere în forțele proprii, stima de sine scăzută, cazuri de suicid, multă frustrare, nemulțumire, prejudecăți și resentimente care creează în școli un *ethos* emoțional negativ.

Care ar fi soluția pentru toate aceste dificultăți? După părerea mea, ar trebui să se introducă în planul cadru de învățământ cel puțin 4 ore de dezvoltare personală/săptămână iar cadrele didactice să urmeze programe de formare și dezvoltare profesională astfel încât să fie capacitate pentru a preda conceptele și elementele specifice inteligenței emoționale. Școlile noastre ar înregistra un mare progres din toate punctele de vedere.

În majoritatea școlilor actuale nu se pune accentul și nu se acordă atenție acestui aspect al dezvoltării copiilor, drept pentru care copiii se confruntă cu multe deficiențe și dificultăți, inclusiv cu lacune în dorința lor de explorare, învățare activă, curiozitate, experimentare. Studiile spun că dacă nevoia emoțională, de atașament nu este îndeplinită, toate celelalte inițiative de cunoaștere ale copilului sunt înăbușite; în acest mod evoluția acestora având foarte mult de suferit.

Din observațiile pe care eu le-am făcut până în acest moment, pot confirma cu certitudine faptul că mulți dintre profesorii din instituțiile de învățământ sunt preocupați în mod special de alte aspecte decât de acela de a dezvolta o relație sănătoasă de atașament prof-elev, și anume: să obțină punctaje cât mai mari pentru a putea beneficia de așa numita gradație de merit, să participe cu copiii la numeroase competiții școlare care au scopul de a ierarhiza și eticheta copiii și care le acordă din nou punctaje pentru o mărire de salariu, de a aduna cât mai multe documente care să le îmbogățească dosarul personal; toate acestea se realizează în beneficiul cadrului didactic, educația centrându-se în acest mod nu pe elev, cum né îndeamnă studiile pedagogice, ci pe nevoile egoiste ale profesorului. Toată lumea condamnă sistemul de învățământ, însă să nu uităm că sistemul fără oameni nu funcționează. Noi, profesorii, formăm și influențăm sistemul și toate politicile, practicile educaționale existente în școală. Schimbarea începe cu mine, cu tine, cu fiecare dintre noi. Dacă am gândi în acest mod, educația ar căpăta o altă formă în România iar copiii românilor ar fi în capul listelor evaluărilor și statisticilor internaționale, nu la coadă.

Trebuie să înțelegem că tot conținutul informațional, academic pe care noi îl livrăm copiilor, este filtrat prin sistemul emoțional, afectiv al elevului. Personal, niciodată nu am putut învăța eficient o materie predată de un profesor de care nu-mi plăcea, și anume de ce aceia care inspirau frică, care nu empatizau cu nevoile noastre, care nu știau să mai și glumească din când în când pentru a destinde atmosfera, care nu știau sau nu doreau să né respecte pentru simplul fapt că suntem ființe umane valoroase și care nu știau să fie suficient de exigenți, pregătiți și riguroși din punct de vedere științific, dar pasionați, motivatori, plăcuți și înțelegători în momentul în care desfășurau procesul didactic de predare și evaluare.

Toate aceste lucruri negative inhibă cunoașterea. Succesul

elevului în învățare este definit, în principal, de relația pe care acesta o stabilește și o dezvoltă cu cadrul didactic, nu de profesionalismul acestuia. Unde e sărăcie emoțională, spirituală nu există spațiu de dezvoltare, de creștere autentică. Cei mai mulți profesori își exercită profesia cu o doză ridicată de frustrare, nemulțumire, plictiseală, prejudecată și resentimente, care toate se revarsă asupra elevilor nevinovați. Avem o mare responsabilitate față de educabilii noștri și față de comunitatea în deplină dezvoltare, pentru că noi nu transmitem doar informații, cunoștințe ci și trăsături de caracter, valori, tipare de gândire și principii de viață. Sunt copii care acasă nu au părinți echilibrați și suficient de pregătiți academic sau social pentru a le inspira un exemplu pozitiv de trăire și existență, atunci intervine rolul profesorului, însă mulți uită că au și această menire atât de importantă și vitală.

Doresc să mă limitez la aceste cuvinte, care sper să trezească în inima tuturor profesorilor care vor parcurge acest articol dorința de reformare, de schimbare și de a face cu pasiune ceea ce facem, fiind atenți nu numai la dezvoltarea intelectuală a educabililor noștri, ci și la cea emoțională, spirituală, dacă o pot numi în acest mod.

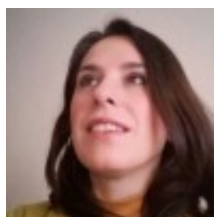
Bibliografie:

- Louis Cozolino, Predarea bazată pe atașament. Cum să crezi o clasă tribală, Editura Trei, București, 2017.
- Daniel Goleman, Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2008.

Integrarea în școala de masă a copilului cu TSA – 10 sfaturi simple pentru tot atâtea situații complicate

De **Camelia Timofte**

Școala cu clasele I-VIII George Emil Palade Buzău (Buzău)

Sintagma „școală incluzivă” este destul de uzitată în ultimul timp, cât să credem cu toții că este o realitate a sistemului educațional românesc. A fost un punct de plecare, o inițiativă laudabilă pe fond, dar care nu își găsește în mod real un fundament științific în abordarea sistemică a învățământului actual.

Soluții pot fi găsite, mai degrabă adaptate cazurilor speciale care constituie ceea ce numim cerință educativă specială, dar cum actorul principal este cadrul didactic, cel care primește în mâinile sale o personalitate în formare, cu potențial, chiar și mai greu de întrevăzut, atunci, reușita este condiționată de factori precum vocația, dăruirea și implicarea.

Tulburarea de spectru autist este o tulburare de dezvoltare care afectează comunicarea și comportamentul. Deși poate fi

diagnosticată la orice vârstă, i se spune „tulburare de dezvoltare” deoarece simptomele apar în primii doi ani de viață. Manualul statistic și de diagnostic al tulburărilor, DSM-5, un ghid creat de Asociația Psihiatrică Americană folosit pentru a diagnostica tulburările mentale, stipulează faptul că indivizii cu TSA au dificultăți în comunicare și interacțiune socială, arii de interese restrânse și comportamente repetitive, simptome care afectează abilitățile persoanei de a funcționa adecvat în școală, la muncă sau în alte zone ale vieții.

Autismul este cunoscut ca o „tulburare de spectru”, deoarece există o plajă vastă a tipurilor și a severității simptomatice pe care indivizii o experimentează. TSA apare în orice grup etnic, la orice rasă sau nivel economic. Deși este o boală cronică, recuperarea poate îmbunătăți simptomele persoanei și abilitățile de a funcționa independent. Indivizii cu TSA au dificultăți în comunicarea și interacțiunea socială, arii de interes restrânse și comportamente repetitive. Nu toți prezintă aceste simptome, dar cei mai mulți da.

Comunicarea și interacțiunea socială pot include :

- evitarea contactului vizual sau inconsecvență în susținerea acestuia;
- tendința de a nu privi sau asculta persoane;
- lipsa plăcerii de a indica acțiuni sau obiecte altora;
- evitarea sau chiar refuzul de a răspunde la nume sau la alte comenzi de captare a atenției;
- monopolizarea discuției cu un subiect preferat fără a da șansa altora de a se angaja în dialog;
- expresii faciale, mișcări sau gesturi nepotrivite unui anumit context social;
- tonul vocii plat, nemodelat, ca al unui robot;
- dificultăți în a înțelege punctul de vedere al altuia;
- incapacitatea de a anticipa evenimentele sau de a înțelege acțiunile altora.

Comportamentul repetitiv sau restrictiv poate include:

- comportament neobișnuit, repetarea unor cuvinte sau fraze, chiar ecolalia;
- interesul manifestat în anumite subiecte cum ar fi numere, detalii sau fapte;
- interese exprese pentru a manipula obiecte sau părți ale acestora;
- stare de iritare la schimbările cele mai mici în rutina zilnică;
- sensibilitate crescută sau prag ridicat la impactul senzorial cum ar fi lumină, zgomot, haine sau temperatură.

Indivizii cu TSA prezintă tulburări ale somnului și iritabilitate. Ca puncte tari, ei pot fi indivizi interesați de învățarea până la cele mai mici detalii, ale unor subiecte de maxim interes, rețin cu ușurință informații pe termen lung, învățare vizuală de durată. Sunt foarte buni la matematică, știință, muzică sau artă.

Deși nu se cunosc cauzele exacte ale tulburării, cercetările sugerează o fragilitate a genelor combinată cu influențe ale mediului care duc la afectiunea dezvoltării. Printre riscuri se numără existența bolii la alți frați, părinți cu vârstă înaintată, o anumită predispoziție genetică și greutatea foarte mică la naștere.

În 2013, DSM a schimbat clasificarea și diagnosticarea autismului astfel:

- tulburarea autistă
- sindrom Asperger
- sindrom pervaziv de dezvoltare nespecificat (PDD-NOS), toate aflate sub aceeași denumire, tulburare de spectru autist.

(National Institute of Mental Health)

10 sfaturi simple pentru tot atâtea situații complicate

- *Susțineți comunicarea folosind cerințe de tipul „ ce să faci ”*

Decodificarea conceptelor și ideilor abstracte pentru persoanele cu TSA reprezintă o dificultate. O modalitate de a le veni în ajutor este de a restructura ideile abstracte prin adăugarea unor informații concrete care ajută în comunicarea socială. De exemplu: schimbați întrebarea „Ce mai faci?” cu afirmația „Pari fericit. Zâmbești. De ce ești fericit astăzi?”

- *Strategie comună/Protocol pentru captarea atenției și furnizarea informației*

A iniția și susține contactul vizual, a răspunde la nume și apoi a îndeplini o sarcină pot fi provocări pentru persoanele cu TSA. O modalitatea de a susține acest parcurs de sarcini este existența unui protocol de interacțiune cu persoana. Acesta este un set simplu de reguli de captare a atenției și de furnizare a informației pe care toată echipa îl aplică constant. Acest set conține poziționarea obligatorie la nivelul ochilor, pronunțarea numelui, formularea instrucției/sarcinii și timpul de așteptare pentru răspuns.

- *Controlul mediului de comunicare*

Există dificultăți în procesarea senzorială a informației, cea care poate ridica bariere în comunicarea cu persoanele cu TSA. Abilitatea de a decodifica mesajul furnizat de o persoană sau mai multe, poate fi afectată de procesarea senzorială a acestuia într-un mediu precum sala de clasă. Persoana care se angajează în dialog trebuie să controleze zgomotele de fundal sau să nu vorbească simultan altei persoane.

- *Exercițiul de a face alegeri/de a lua decizii*

Persoanele cu TSA întâmpină dificultăți în a face alegeri, ceea ce reduce considerabil angajarea lor în contexte diferite. Exersarea abilității de a face o alegere reduce comportamentele nedorite, crește motivarea și oferă libertate personală. Exercițiul alegerii pe orice domeniu - alimentație, jocuri, activități etc. - folosind cuvinte sau suporturi vizuale, este esențial.

- *Orice comportament este o formă de comunicare*

Fără un sistem de comunicare funcțional, indivizii cu TSA este posibil să nu fie capabili să exprime ceea ce vor, cred sau simt. Ca urmare, ei pot folosi un comportament alternativ care poate fi înțeles greșit de cei din jurul lor. Interpretarea comportamentului ca o încercare de comunicare poate minimaliza frustrarea individului. De exemplu, dacă o persoană cu TSA lovește un coleg, este posibil să încerce să se angajeze într-o interacțiune socială. Furnizându-le o imagine/ suport vizual, cuvinte care să exprime mesajul „să né jucăm!”, le oferim oportunități de socializare.

- *Susțineți comunicarea folosind suport vizual*

O imagine face cât o sută de cuvinte. Indivizii cu TSA folosesc învățarea vizuală. Poate fi dificil pentru ei să înțeleagă sau să urmeze instrucțiuni verbale. Adresarea folosind doi stimuli, auditiv și vizual, furnizează informație care rămâne după ce a fost transmisă oral. Dacă persoana cu TSA nu înțelege ce îi spui, scrie sau desenează pentru a transmite un mesaj.

- *Acordați timp de răspuns pentru a comunica – regula celor 10 secunde*

Mulți indivizi cu TSA au nevoie de mai mult timp pentru a procesa informația, de a înțelege ce li se cere să facă, și apoi să dea un răspuns sau să acționeze. Timpul de răspuns variază de la individ la individ. Deseori, acesta este mai lung decât se anticipează. Considerați regula celor 10 secunde, prin acordarea a cel puțin 10 secunde înainte de a furniza orice indicație, cerere sau repetarea sarcinii.

- *Reduceți numărul de întrebări/Utilizați frecvent sarcini punctuale*

A răspunde la o întrebare poate fi o provocare pentru individul cu TSA. A răspunde înseamnă înțelegerea întrebării de genul de ce, cum, cine etc., și cum să formulezi un răspuns corect acestei întrebări. De exemplu, o întrebare care începe cu „cine” presupune un răspuns despre o persoană. A răspunde la mai puține întrebări și a utiliza mai multe indicații de genul E timpul să mergi la culcare, Să ne jucăm!, vor furniza informații concrete care nu îl pun în situația de a discrimina între cine, ce sau unde.

- *Furnizați suportul colegilor*

Mulți indivizi cu TSA doresc prieteni, dar nu au abilități de comunicarea socială, ceea ce face dificilă interacțiunea cu colegii sau alte forme de relații sociale. Implicarea acestora în formare poate fi vitală pentru a stabili un mediu social pozitiv. Un altfel de coleg poate lua rolul mentorului în strategii de genul instrucție mediată de un coleg (*Peer-Mediated Instruction*), modelarea cu ajutorul unui coleg. Proiectarea unui program suport al unui membru/coleg de învățare îmbunătățește rezultatele pentru indivizii cu TSA, dar are de asemenea, un impact pozitiv al acestuia în colectiv.

- *Reflectează, reîmprospătează, reîncarcă*

Sfârșitul anului școlar este momentul reflecției, reevaluării și a reproiectării pașilor ce urmează a fi înfăptuiți. Reflectați la aspectele pozitive ale colaborării voastre, identificați ceea ce le-a favorizat, ca să conștientizați punctele de plecare într-un nou an școlar.

Bibliografie:

www.ocali.org/project/asd_tip_of_the_month
www.nimh.nih.gov/index.shtml

Exploatarea didactică media în ora de limba franceză

De **Dana Aruștei**

Colegiul Tehnic Miron Costin, Roman (Neamț)

Ținând cont de atuurile, dar și de limitele folosirii documentului media, profesorul poate să dinamizeze ora de limbă franceză prin activități destinate să faciliteze predarea-învățarea limbii franceze. Media nu poate fi exploatată la întâmplare, profesorul este cel care transformă aceste documente ne-pedagogice (în funcționarea lor inițială) în instrumente didactice și pedagogice performante și autentice.

Termenul media este definit în dicționarul Larousse ca un procedeu care permite distribuirea, difuzarea sau comunicarea de opere, documente sau de mesaje sonore sau audiovizuale (presă, cinema, afiș, radio, televiziune, telecomunicații). În principiu, media este un mijloc de difuzare de informații (precum presa, radio, televiziunea și chiar e-media), folosit pentru a comunica cu un număr mare de persoane. Media de învățământ reprezintă, prin urmare, toate suporturile – presă, radio, televiziune, film și Internet – suporturi autentice sau concepute în scopuri didactice care servesc procesului de predare-învățare sau autoînvățare, un ansamblu de documente și activități organizat în funcție de un obiectiv de predare sau de învățare.

Principalele tipuri media sunt:

- Afișul publicitar
- Presa scrisă
- Radio
- Televiziunea
- Cinematografia
- Internetul

Limbajul și funcțiile media

Limbajul media se hrănește din toate sursele: folosește procedee care aparțin limbajului standard, dar și termeni din limbajul familiar sau popular, chiar argou. Limbajul presei scrise cuprinde trei elemente majore: exprimarea scrisă (titlul și articolele) care oferă informația cititorilor, exprimarea iconică (fotografii, desene) care ilustrează informația oferită și așezarea în pagină care organizează toate elementele menționate. Cum presa este destinată unui public cât mai larg, de nivel cultural diferit, limbajul trebuie să fie accesibil pentru ca acest public să se familiarizeze cu informațiile transmise. Limbajul audiovizual este limbajul mediatic cel mai puternic și mai original, o sinteză evolutivă de elemente noi și vechi.

Funcțiile media sunt diverse în viața socială. Potrivit lui Derville în

articolul *Le pouvoir des medias*, mass-media furnizează noutăți publicului, analizează aceste știri, distrează consumatorii, difuzează cunoștințe și face toate acestea într-un cadru de referință. Astfel putem deduce că mass media îndeplinește patru funcții:

- funcția informativă (vehicularea de informații pe care publicul le preia ca niște certitudini)
- funcția deliberativă (prin spusele lor jurnaliștii pot să-și exprime propriile opinii și judecăți, orientând dezbateră în sânul opiniei publice)
- funcția distractivă (cititul presei scrise, ascultatul radio-ului, vizionatul la televizor, site-urile turistice, media socială, Internetul sunt și activități de petrecere a timpului liber într-un mod plăcut)
- funcția educativă (mass-media este și o sursă de informații și formare).

Funcția pedagogică este pusă în discuție de didactica modernă a limbilor. Site-urile media franceze propun chiar și practici pedagogice, multe sarcini de învățare care ajută elevii să-și perfecționeze cunoștințele lingvistice în cele patru domenii de competență: înțelegerea de mesaje orale și scrise și producerea de mesaje orale și scrise. Mass-media furnizează documente care declanșează activități, sarcini de lucru, activități de reflecție atât în ora de limbă franceză cât și în afara ei. Ora de limbă franceză devine o succesiune de activități destinate a învăța să observi, să reperezi, identifici elementele constitutive a unui document, să dezvolți capacitatea de a numi aceste elemente în limba franceză, să emiți ipoteze despre conținutul documentului pornind de la un extras sau un element al acestui extras, să exprimi părerea cu privire la document, să creezi imagini, texte, jocuri de rol pornind de la document, să faci cercetări documentare pentru a afla mai multe despre tema, evenimentul sau subiectul expus în document, să compari documentul cu altele de același tip, dat provenite din propriul mediu cultural.

Educația media

Educația media discutată din două perspective: educația față de media și educația prin mijloacele media. Cary Balzagette, Evelyne Bevort și Josiane Savino, în *L'education aux medias dans le monde*, definesc sintagma *education aux medias* ca o practică și un proces educativ destinate să permită membrilor unei colectivități să participe într-un mod creativ și critic (la nivelul producerii, distribuirii și prezentării) la utilizarea mass-mediei tehnologice și tradiționale pentru a dezvolta și elibera indivizii și colectivitatea și a democratiza comunicarea. În cadrul conceptului *education aux medias* mass-media devine obiectul de studiu, suportul autonom de cunoștințe, scopul fiind inițierea elevilor în folosirea rațională, în limbajul mediatic și funcțiile mediatice. Prin *education par les medias* se înțelege utilizarea filmelor, emisiunilor radio și TV, a ziarelor, articolelor de revistă, afișe publicitare ca auxiliare de predare-învățare. Educația prin mass-media face trimitere la o pedagogie de susținere în care producțiile mediatice sunt în serviciul învățământului.

Metodologia de exploatare a mijloacelor media

Selectarea documentelor-cadru este o etapă importantă, întrucât introducerea unui document media în ora de limbă franceză nu se face la întâmplare. Profesorul alege documentul media potrivit în

urma unei analize pedagogice riguroase: subiectul prezentat interesează elevii, subiectul tratat este accesibil elevilor, documentul este suficient de scurt (la nivelul B2 un document audio video nu trebuie să depășească 3 minute), extrasul, scos din context are o unitate de sens, imaginile și peisajul sonor facilitează accesul la sens, documentul este comprehensibil pentru elevi și este de o bună calitate tehnică.

Problematica nivelului – nivelul de complexitate pentru un document pedagogic merge de la cel mai simplu la cel mai complex.

Grilele de analiză ne ajută în alegerea celor mai eficiente documente media. Potrivit Kitului pedagogic propus de TV5 Monde, RFI, Ministerul Afacerilor Străine și Europene și CLEMI, un document audiovizual poate fi analizat din 6 unghiuri: tematica și genul, indiciile vizuale, indiciile sonore (muzică, sunet, voce), înțelegerea mesajului, rolul și funcțiile imaginilor și sunetelor și conținutul lingvistic. Profesorul trebuie să coreleze documentul ales cu programa și curriculum școlar, să stabilească nivelul documentului și al clasei, să definească bine contextul pedagogic (învățare în autonomie, proiect, curs în sala de clasă, curs în sala multimedia).

Elementele de didactizare/exploatare sunt deja prezente în etapa de selectare a documentelor media. Kitul pedagogic elaborat de TV5 Monde și partenerii săi propune un scenariu pedagogic în 6 etape, începând cu descoperirea documentului și finalizând cu producerea orală și scrisă:

- Etapa preliminară – Mise en route – înainte de vizionare sau ascultare
- Etapa de descoperire a documentului – vizionare fără sunet sau ascultare sprijinindu-se pe indiciile sonore
- Etapa de înțelegere globală a textului – în timpul vizionării sau ascultării
- Etapa de înțelegere detaliată a documentului – în timpul vizionării sau ascultării
- Etapa de lucru asupra limbii – în timpul sau după vizionare sau ascultare
- Etapa de producere – după vizionare sau ascultare

Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi recomandă exploatarea media în ora de limbă franceză urmărind descriptorii de competențe ascultare, citire, exprimare orală participare la conversație și scriere pentru cele 4 niveluri A1(nivel introductiv sau de descoperire), A2 (nivel intermediar sau de supraviețuire), B1 (nivel prag sau de trecere) și B2 (nivel avansat sau independent). Cadrul european ne pune la dispoziție un dispozitiv pentru a evalua precis nivelul unei resurse pedagogice, iar suporturile media exploatate în ora de franceză trebuie să respecte aceste criterii de nivel.

Abordarea media în ora de limbă franceză

Afișul publicitar se găsește peste tot în jurul nostru. Să citești un afiș nu înseamnă să privești o imagine și să citești textul care o secondează, ci să stabilești legături vizibile și invizibile între slogan și imagine, să construiești o competență specifică și să decodezi mesajul transmis. Sunt mai multe etape în activitatea care are ca suport afișul sau imaginea publicitară:

- descrierea imaginii alese (tip de imagine, prezența sau absența textului, tip de text, jocuri de cuvinte)

- alegerea modului de exploatare pedagogică a imaginii alese (lectura imaginii)
- lucrul cu elementele de limbă (lexic specific analizei imaginii, turnuri verbale și lingvistice, tipuri de enunțare)
- alegerea uneia sau a mai multor activități pedagogice (activitate orală, lectură, activitate scrisă, activitate de imaginație, activitate de exprimare a părerii și argumentare).

Presa scrisă oferă documente autentice care permit elevilor contactul direct cu utilizarea reală a limbii. Sunt și dificultăți care limitează exploatarea acestor documente scrise în ora de limbă franceză, în lipsa unui suport fundamental oferit de un curs și a unei programe metodologice și pedagogice precise și coerente. Totuși articolul de presă este mai puțin intimidant decât cartea, pentru că este scurt și poate fi citit în întregime, fără ca elevul să se descurajeze. Profesorul poate propune elevilor exerciții pentru înțelegerea documentului scris (întrebări închise, întrebări deschise, întrebări cu alegere multiplă, exerciții lacunare, exerciții de reconstituire de text, puzzle, exerciții de ordonare, activități de analiză și de sinteză – rezumat) și activități pentru favorizarea producerii de mesaje scrise și orale (imaginarea unui început sau continuarea articolului, exerciții de redactare, eseu).

Imaginea din presa scrisă poate genera diferite activități: descrierea desenului ilustrativ/caricatură, analiza, comentarea și argumentarea imaginii. Și o simplă fotografie poate genera jocuri de limbă și de exprimare.

Radio-ul oferă o varietate de piste de exploatare pedagogică, dar nu trebuie ignorat nici faptul că ascultarea emisiunilor radiofonice rămâne dificilă: locutorii se exprimă adesea rapid, folosesc un vocabular dificil și complex, au accent, se adresează francezilor și aduc în discuție informații dificil de înțeles de către un străin. În alegerea documentului radiofonic, profesorul trebuie să aibă în vedere câteva elemente: durata documentului nu trebuie să depășească 2 minute, greutatea informativă să fie limitată, subiectul să fie la îndemâna elevilor, extrasul ales să aibă sens și în afara contextului, zgomotele și ambianța sonoră să faciliteze sensul, iar limbajul să nu fie prea familiar. Exploatarea documentului radiofonic trece prin trei faze: pre*-ascultare, ascultare și post-ascultare.

Televiziunea rămâne un suport important care apropie limba și cultura în ora de franceză și incită elevii în cunoașterea unei alte culturi, observarea și familiarizarea cu reguli și comportamente specifice francezilor. Exploatarea documentului televizat rămâne o activitate complicată. Trebuie combătute câteva temeri: frica de a nu înțelege tot, dorința de a transcrie tot, incertitudini asupra grilei de evaluare, lipsa cunoștințelor informatice și teama de a nu respecta programa școlară. Un scenariu didactic bine realizat permite exploatarea documentelor televizate chiar cu elevi de nivel începător sau intermediar. În documentele televizate mesajul vizual sau sonor și mesajul lingvistic nu pot fi separate. O bună exploatare a unui document audiovizual presupune o viziune organizată și sarcini de lucru bine formulate. Nu este necesar să analizăm totul. Astăzi este foarte ușor să integrezi televiziunea în ora de limbă franceză, pentru că site-ul TV5 Monde oferă posibilitatea de utiliza documente televizate, unele chiar în direct, însoțite de sugestii metodologice, ceea ce ușurează pregătirea orelor.

Filmele ilustrează fapte cotidiene ale societății, mentalități, stereotipuri și schimbări evolutive ale limbii. Cinematografia este

un suport de o mare bogăție pedagogică. Printre obstacolele de care ne putem lovi în didactizarea unui film putem enumera : nivelul de limbă poate descuraja elevii, filmele nu răspund unor nevoi a rezultatelor învățării, sunt decalaje culturale, materialul nu este întotdeauna disponibil. Tina van Arkel în lucrarea Cinema et classe de langue étrangere propune trei etape de exploatare pedagogică a unui film: introducerea și sensibilizarea (activități de spargere a gheții pentru a stârni curiozitatea elevilor), descoperirea și identificarea informației și o ultimă etapă de activități de exprimare orală și scrisă.

Internetul este o resursă inepuizabilă de material didactic care facilitează învățarea limbii franceze. Utilizarea Internetului în ora de limbă franceză nu înseamnă să citești pe ecran, să socializezi pe facebook sau să te joci online. Trebuie respectate anumite reguli: să lucrezi cele patru competențe (citit, scris, ascultat, vorbit), să integrezi Internetul într-un ansamblu de activități de învățare care dezvoltă cunoștințe și competențe lingvistice, sociolingvistice, discursive, referențiale și socioculturale, să adaptezi sarcinile de lucru la nivelul elevilor, să favorizezi comunicarea între elevi, să verifici calitatea informației, să prevezi sarcini de lucru suplimentare pentru elevii rapizi.

Unele site-uri au rubrici speciale dedicate învățării limbii franceze - TV5 Monde și RFI, Franc parler.org. Media socială permite vizitatorilor participarea activă la elaborarea de conținut al site-ului. Facebook, LinkedIn, Youtube, Flickr, Delicious, Dropbox, Twitter, blog-uri, wikis, ebook-urile sunt site-uri car pot fi folosite cu succes în activitatea didactică. Utilizarea rețelelor sociale trebuie să se facă în serviciul obiectivelor de învățare și nu pentru a răspunde modei tehnologice.

Două proiecte de clasă din perspectivă comunic/acțională: jurnalul de clasă și emisiunea radio /TV

Pedagogia proiectului beneficiază de prea multe motive pentru a nu-și găsi loc în ora de limbă franceză: remotivează elevii, introduce noile tehnologii și atrage atenția elevilor. Realizarea unui ziar în clasă în limba franceză contribuie la dezvoltarea capacității de lectură, de exprimare scrisă și orală, de analiză critică și de folosire a tehnologiei.

Înainte de conceperea unui ziar, profesorul organizează echipa jurnalistică (împarte rolurile, profesorul face parte și el din echipă), determină publicul țintă, alege rubricile, numele ziarului, periodicitatea și formatul. Pentru a scrie articolele elevii sunt împărțiți în grupe. Așezarea în pagină, suportul informatic sunt puncte importante în realizarea ziarului.

Producerea unei emisiuni permite abordarea celor patru competențe și mobilizarea cunoștințelor transversale. Elevii realizează sarcini de analiză, scriere, exprimare orală și producere audiovizuală. Acest proiect presupune 7 etape: sensibilizare (vizionarea sau ascultarea de emisiuni), identificare (înțelegerea construirii unui document audiovizual), pregătirea (definirea subiectului și genului emisiunii, alegerea formatului, împărțirea rolurilor, cercetarea documentara asupra subiectului), înregistrarea, montajul și mixajul (utilizarea programelor de tip Audacity sau Windows Movie Maker), scrierea textelor (scrierea genericului, a textelor de legătură) și prezentarea finală.

Concluzii

Valorizarea media ca suporturi pedagogice permite profesorilor de limbă franceze să îmbine metodele tradiționale cu cele moderne,

trezind dorința elevilor de a învăța. Media aduce un progres pedagogic în învățarea limbii franceze. Mass-media este principalul furnizor de documente autentice, ceea ce favorizează accesul la actualitate. Suporturile media își găsesc cu succes locul în predarea și învățarea limbii franceze, ajutându-i pe elevi să-și dezvolte competențele necesare pentru a vorbi această limbă. Dintre competențe, importante sunt cele de comunicare, dar și competențele lingvistice și culturale, dat fiind faptul că media difuzează implicit și valori culturale. Alegerea documentelor media pentru a fi exploatate în clasă depinde de mai multe criterii, dintre care nivelul, vârsta și nevoile de învățare ale elevilor. Analiza manualele școlare propusă în ultimul capitol nu a urmărit să neghe rolul acestora în transmiterea de cunoștințe și dezvoltarea de competențe, ci să evidențieze faptul că profesorul poate ieși din sfera lor propunând și alte activități prin care să lucreze mai ales înțelegerea orală, dar și celelalte competențe. Partea practică a lucrării arată că este posibil să exploatăm diverse documente media în scop didactic, contribuind la eficientizarea procesului de învățământ.

• **Bibliografie:**

- Cadre Européen Commun de Référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer, Division des langues vivantes, Strasbourg, 2000, Editions Didier, 2001
- Chauvet, Aude, Normand, Isabelle, Erlich, Sophie, Référentiel de programmes pour l'Alliance française élaboré à partir du Cadre Européen Commun, CLE International, Paris 2008
- Kit pédagogique pour une utilisation de documents audiovisuels dans les cours de français, TV5Monde, RFI, Le ministère des Affaires étrangères et européennes, CLEMI, 2010
- Balle, F., Médias et société : presse audiovisuelle, télécommunication 6e, Montchrestien, 1992
- Balzagette, Carry, Bevort, Evelyne, Savino, Josiane, L'éducation aux médias dans le monde, CleMI Unesco, 1992
- Boiron, Michel, Le rôle des médias dans le renouvellement de la pédagogie de l'enseignement des langues, article disponible sur le site apff.fi/wp-content/uploads/2012/06/Le-r%C3%B4le-des-m%C3%A9dias-Michel-Boiron2.pdf
- Boiron, Michel, Renouveler la pédagogie du français avec les médias, Le français dans le monde, no. 381, mai-juin 2012
- Boiron, Michel, Apprendre et enseigner avec TV5 Monde, article sur le site www.tv5monde.com/TV5Site/enseignants
- Boiron, Michel, Documents télévisuels en classe, document disponible sur www.leplaisirdapprendre.com.
- Barrière, Isabelle, Emile, Hélène, Gella, F. rédérique, Les TIC, des outils pour la classe, PUG, 2011
- Besse, Henri et Moirand, Sophie, Audio-visuel et enseignement du Français, Langue française, Larousse, 1999.

Despre studiul ecuațiilor

De **Marinela Suliman**

Scoala Gimnaziala Nicolae Iorga Focsani (Vrancea)

Studiul matematicii în școală contribuie la formarea și dezvoltarea capacității elevilor de a reflecta asupra lumii, de a formula și rezolva probleme pe baza relaționării cunoștințelor din diferite domenii, precum și la înzestrarea cu un set de competențe, valori și atitudini menite să asigure o integrare profesională optimă. Printre disciplinele matematice, algebra joacă un rol fundamental. Cele mai variate probleme presupun utilizarea numerelor reale și (sau) rezolvarea de ecuații algebrice. Ecuațiile joacă un rol esențial în algebră și mai ales în viața noastră. Viața, natura, societatea, sunt supuse unor legi care se exprimă prin ecuații care există chiar dacă vrem noi sau nu, de aceea trebuie să acordăm o atenție deosebită acestui capitol important al matematicii.

Prin programa analitică, pentru realizarea competențelor generale ale învățământului matematic în gimnaziu, se prevede să se formeze la elevi cunoștințe și deprinderi de a rezolva ecuații cât mai devreme, chiar din primele clase primare. Elevii vin în contact cu ecuațiile încă din clasa întâi, fără a folosi acest cuvânt, prin exerciții de forma $8 + ? = 14$.

Se consideră că cel mai răspândit procedeu de introducere a noțiunii de ecuație în școală este de a porni de la o problemă și de a o pune în ecuație. Acest procedeu este util, deoarece în felul acesta elevii văd de la început rostul ecuațiilor. Abia după ce elevii și-au dat seama, pe baza exemplelor, ce este o ecuație, se explică originea cuvântului ecuație (din cuvântul latin *aequus-egal*, care se regăsește în cuvântul echilibru, echidistant), se arată că fiecare ecuație este formată din două părți sau doi membri și se explică sensul cuvintelor rădăcină sau soluție (a satisface, a rezolva).

Pentru a putea rezolva ecuații, elevii trebuie să cunoască patru reguli foarte simple. Aceste propoziții sunt aplicații ale principiului identității: dacă avem două lucruri egale și le supunem la aceleași modificări obținem tot lucruri egale. Matematic vorbind cele spuse mai sus le putem rezuma astfel:
Dacă două numere sunt egale și le adunăm cu același număr sau scădem din ele același număr, sau le înmulțim cu același număr, sau le împărțim prin același număr (diferit de zero), obținem numere egale.

Din activitatea la clasă constatăm că elevii fac afirmații ca: "Pentru a rezolva o ecuație trecem termenii cu x într-un membru și cei fără x în celălalt membru, schimbându-le semnul". Această formulare, care a devenit automatism, este neînțeleasă de ei și pentru a-i face să conștientizeze aceste lucruri apelăm (în special la clasele a V-a și a VI-a) la exemple concrete.

Ecuații studiate în gimnaziu

Ecuațiile cu o singură necunoscută care se studiază în școala

gimnazială sunt cele de gradul I și de gradul al II-lea.

Rezolvarea ecuației de gradul I poate fi pe deplin înțeleasă dacă apelăm la practică. Legătura cu practica nu se realizează prin aplicații forțate, ci prin modul în care se predă algebra în ansamblul ei. Dar trebuie să înțelegem că ar fi o denaturare a algebrei să căutăm probleme practice pentru fiecare temă în parte.

Un model este cel cu balanșoarul. Dacă, de exemplu, se consideră un balanșoar astfel încât de o parte avem un copil și 3 kg, iar de cealaltă parte 25 kg, astfel încât scândura să fie orizontală, luând ca necunoscută greutatea copilului, pe care o notăm cu x , putem forma o ecuație de gradul I. Ideea practică este de a lua de la ambele capete cantități egale până ce la un capăt rămâne copilul, iar la celălalt capăt rămân greutatea astfel încât scândura să fie orizontală.

Alt model este cel cu balanța. Vom considera un săculeț sau mai multe săculețe cu monede și monede care nu sunt în săculeț. În locul săculețelor și monedelor pot fi folosite alte obiecte. Dacă dintr-un săculeț lipsesc monede se desenează pe sac atâtea ceruculețe câte monede lipsesc. Ca necunoscută luăm numărul monedelor dintr-un săculeț. Ca și la cealaltă metodă ideea este de a lua din ambele părți același număr de monede până când putem determina câte monede sunt într-un sac.

În concluzie la ecuațiile de gradul I, regula este de a efectua operațiile inverse în ordine inversă până când se determină necunoscuta. Această etapă poate fi considerată etapa de concretizare și este specifică claselor primare și claselor a cincea și a șasea.

A doua etapă începe cu clasa a VII-a și este etapa algoritmizării, ultima etapă fiind cea de abstractizare și este specifică elevilor de liceu. Ecuațiile echivalente sunt prezentate mai bine începând cu clasa a VII-a. Noțiunea de ecuații echivalente este foarte importantă deoarece cele mai multe ecuații se rezolvă după procedeul următor:

- ecuația dată E se transformă într-o ecuație echivalentă cu ea, cu ecuația se procedează la fel ș.a.m.d., până când se ajunge la o ecuație care se poate rezolva ușor.

În școală, teoremele despre echivalența ecuațiilor se predau de obicei sumar, nu se arată cu destulă precizie în ce condiție o ecuație se poate transforma într-o altă ecuație echivalentă cu ea și din cauza aceasta se introduc „rădăcini străine” sau „se pierd” rădăcini. De aceea orice ecuație $f(x)=g(x)$ trebuie considerată pe o anumită mulțime (care conține numai valori pentru care atât expresia f , cât și g să aibă sens), căci existența și numărul soluțiilor depind de acea mulțime.

Studiul ecuațiilor de gradul al II-lea se începe în clasa a VIII-a, cu formele incomplete. Elevii trebuie să-și însușească, mai întâi, prin exemple numerice procedeele după care se rezolvă formele incomplete, nu pe bază de formule. Pentru rezolvarea formei complete, demonstrația formulei trebuie pregătită prin rezolvarea fără formulă a unui număr necesar de ecuații. Se va porni de la exemple simple de restrângere a pătratului unui binom și se va continua cu exemple de completare a unui pătratului unui binom.

Profesorul arată că aceste procedee nu sunt totdeauna la îndemână, necesitând calcule lungi și de aceea aceste transformări se fac o dată pentru totdeauna pe ecuația generală, și se obține o formulă care permite să se afle ușor rădăcinile. Este recomandabil

să se trateze în paralel o ecuație cu coeficienți numerici și cazul general.

De asemenea, trebuie să se arate elevilor că formula se poate aplica și în cazul ecuațiilor incomplete, adică ea este generală. Pentru ca elevii să nu uite procedeul după care se deduce formula de rezolvare a ecuației de gradul al II-lea, este util ca după ce ei s-au obișnuit să o aplice în mod automat, să le cerem din când în când să rezolve o ecuație de gradul al II-lea fără a folosi formula, prin formarea pătratului unui binom.

Observații privind predarea ecuațiilor în gimnaziu

La ecuațiile cu o necunoscută, elevii trebuie să se rezolve foarte multe ecuații simple, care nu conțin calcule intermediare, după care se poate trece la ecuații mai complicate. Schema după care se rezolvă ecuațiile în gimnaziu (se elimină numitorii, se desfac parantezele, se separă termenii, se reduc termenii asemenea, se află necunoscuta) nu trebuie impusă elevilor, ea trebuie să reprezinte o descriere a modului de lucru, trebuie să rezulte în urma discutării mai multor exemple în clasă. De asemenea considerăm că nu este indicat să se apeleze la schema rezolvării ecuațiilor în permanentă, ci se pot aplica și alte metode în funcție de ecuația dată (care uneori se rezolvă mai ușor prin alte metode).

Nu este necesar să se dea în școala generală o mare extindere rezolvării ecuațiilor cu parametru. Rezolvarea unei astfel de ecuații implică totdeauna o discuție, care este destul de grea pentru școala generală, iar dacă se rezolvă ecuația fără a se face discuția, elevii se obișnuiesc să împartă printr-o expresie algebrică fără să se asigure că acea expresie este diferită de zero. Este necesar, totuși, să se rezolve unele ecuații literale mai simple, să se reia unele formule pe care elevii le cunosc din clasele anterioare și să rezolve ecuațiile în raport cu toate literele.

Concluzii

Prin rezolvarea problemelor cu ajutorul ecuațiilor, cunoștințele de algebră ale elevilor de gimnaziu se încheagă, în sensul că aici se aplică aproape tot ce au învățat ei la algebră.. Totuși lucrurile nu se opresc aici, pentru că, de la banala ecuație de gradul I, în numere reale și până la ecuația algebrică de gradul n , cu coeficienți complecși, e un lung drum început în gimnaziu, continuat în liceu și apoi la facultate.

Faptul că elevii, învățând algebra, se ridică la cea de-adoua treaptă de abstractizare folosind notațiile algebrice corespunzătoare, că învață să folosească un instrument matematic cum sunt ecuațiile nu pot rămâne fără efect asupra formației lor intelectuale. Deprinderile pe care și le formează vor fi valorificate sub diferite forme, oricare ar fi activitatea lor viitoare.

Bibliografie:

1. Hollinger A. -Metodica predării algebrei în școala generală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1965.
2. Ion D., Radu N.-Algebră, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.
3. Năstăsescu C., Niță C. -Teoria calitativă a ecuațiilor algebrice, Editura Tehnică, București, 1979.
4. Murariu P. -Metodica predării matematicii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1984.
5. Panaitopol L., Drăghicescu C.J. -Polinoame și ecuații algebrice, Editura Albatros, 1980.
6. Popa V. -Asupra predării ecuațiilor în școala generală, G.M.A.,

Exemplu de proiect eTwinning: Let's do compost!

De **Anamaria Corina Golumbeanu**

Scoala Gimnaziala Ion Tuculescu Craiova (Dolj)

Un exemplu de proiect eTwinning este "Let's do compost!". Acest proiect vizează înțelegerea de către elevi a relației dintre compost și protecția mediului. Cu acest proiect, s-a dorit a sensibiliza elevii, părinții și comunitatea locală cu privire la importanța conservării mediului și dezvoltarea durabilă și să explicăm ce înseamnă compostarea. Elevii au participat activ la producția de compost în școală în cursul anului școlar și cred că, în acest fel, elevii au înțeles procesul de compostare și au câștigat deprinderi și cunoștințe utile pentru viitor. Pe lângă tema principală a proiectului, am dorit ca elevii noștri să utilizeze tehnologia informației și a comunicațiilor într-un mod pozitiv, sigur și creativ. Profesorii au colaborat și au făcut schimb de idei și experiențe, iar fiecare școală parteneră a raportat în mod regulat despre progresele realizate prin intermediul spațiului virtual eTwinning.

Scopul principal al proiectului este ca elevii noștri să învețe cum să producă compost. S-a încercat atingerea acest obiectiv prin construirea unor recipiente pentru compost în școlile noastre și/sau la domiciliul elevilor, și producerea de compost în cursul anului școlar. Astfel, elevii și familiile lor au fost încurajați să facă compost și să îl folosească în grădinile lor. Mai mult, scopul proiectului a fost și de a dezvolta competențele cheie ale elevilor noștri, în special comunicarea în limbi străine și competența digitală. Elevii și-au dezvoltat aceste competențe prin participarea activă la spațiul virtual eTwinning.

Prima activitate a fost cea în care fiecare echipă s-a prezentat. Pentru aceasta s-a folosit un instrument web 2.0-Padlet. Padlet e ca un avizier și a oferit posibilitatea ca fiecare partener să insereze o postare al cărei conținut a fost o prezentare tip PowerPoint, videoclip sau poster.

Elevii noștri au realizat o activitate introductivă prin plantarea unui trandafir ornamental. Aspecte ale acestei activități și a proiectului eTwinning "Where is our green environment?", proiect desfășurat anterior și recompensat cu Premiul European de Calitate au fost puse în prezentarea de la avizier, ilustrând astfel preocupările lor pentru mediu și dezvoltare durabilă.

În continuare, am făcut un schimb de informații privind modul de realizare a recipientelor pentru compost. Elevii noștri au prezentat soluții ușor de realizat și fără costuri prin reciclarea unor recipiente care altfel ar fi fost aruncate. Astfel, au învățat și aplicat principiul reutilizării.

Tot ca activitate introductivă, a fost realizat un poster

reprezentativ utilizând instrumentul web 2.0 Pictochart. Pictochart oferă facilități gratuite de realizare a unor tipuri diferite de materiale publicitare atractive.

Apoi elevii s-au informat privind compoziția compostului și a proceselor chimice care au loc. S-au pus întrebări ca: *Ce resturi menajere pot fi? Cum sortați resturile menajere? Ce resturi vegetale pot fi? Ce este compostul?*

Cu ajutorul laboratorului virtual glencoe.com/sites/common_assets/science/virtual_labs/ES01/ES01.html, s-au realizat simulări pentru a înțelege transformările care au loc în timp.

Elevii au creat postere despre compost și au realizat o expoziție în holul școlii pentru a informa și restul elevilor pe această temă. Utilizând și instrumentul web 2.0 Word Art au realizat nori de cuvinte de diverse forme despre compoziția compostului. Aspecte de la aceste activități au fost prezentate în spațiul virtual Twinspace.

Altă activitate interesantă a fost crearea de jocuri educaționale despre compost. Pentru a crea astfel de jocuri am utilizat instrumentul web 2.0 H5P (<https://h5p.org/>). Astfel, am realizat jocuri tip "Află punctul fierbinte" (Fiind the hotspot) în care elevii trebuie să identifice imaginile cu resturi ce pot fi puse în compost. De exemplu, dozele de aluminiu de la sucuri nu pot fi puse în compost. Elevii învață astfel ce se poate pune în compost și ce nu se poate utiliza pentru compost și mai ales, elevii sunt astfel conștientizați privind tipurile de deșeuri și timpul de degradare a acestora.

În cadrul acestui proiect am prezentat și aspecte de la lecțiile online despre schimbările climatice, lecții oferite de EDU ARCTIC (edu-arctic.eu). Prin aceste lecții, elevii au luat contact cu lumea academică și cercetările lor, fiind exemple de cariere în domeniul STEM.

La final elevii au împărtășit din experiențele lor privind utilizarea compostului. Ca produs final, a fost realizat un e-book.

Consider că un astfel de proiect eTwinning dezvoltă competențele cheie ale elevilor, mai ales cele privind comunicarea într-o limbă străină și competențele digitale dar, și însușirea unor cunoștințe privind gestionarea eficientă a deșeurilor, reducerea cantității acestora prin găsirea de soluții privind sortarea și reutilizarea. Astfel, elevii își dezvoltă competențe necesare pentru protejarea mediului și dezvoltare durabilă.

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice